

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیة حضرت فاطمه (سلام الله علیها)

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان تحقیق:

بررسی نقش خاورمیانه در تحولات ظهور (مطالعه موردی کشورهای

یمن، شامات (عراق و سوریه و عربستان) از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم دکتر فاطمه فلاح

استاد داور

سرکار خانم نیکوبرش

پژوهشگر

منصوره سالاری

تابستان ۱۳۹۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیة حضرت فاطمه (سلام الله علیها)

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان تحقیق:

بررسی نقش خاورمیانه در تحولات ظهور (مطالعه موردی کشورهای

یمن، شامات (عراق و سوریه و عربستان) از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم دکتر فاطمه فلاح

استاد داور

سرکار خانم نیکوبرش

پژوهشگر

منصوره سالاری

تابستان ۱۳۹۶

تحمیدیّه

سپاس خدائی را که پروردگار جهانیان است. سپاسی که با عرش بزرگت هم سنگی کند و با کرسی بلند پایهات برابری نماید؛ سپاسی که ثوابش از جانب تو کامل شود و مزدش همه مزدها را فرا گیرد؛ سپاسی که برونش با درون و درونش با صدق نیت موافق باشد؛ سپاسی که هیچ آفریده بمانند آن ترا سپاس نکرده باشد و جز تو هیچ کس فضل آن را نشناسد؛ سپاسی که هر کس در انجامش کوشش کند از جانب تو یاری شود و هر که کمانش را بکشد از نیروی تو تأیید گردد؛ سپاسی که هر چه سپاس آفریده‌ای جمع کند و هر چه را بعد از این بیافرینی در رشته انتظام کشد؛ سپاسی که هیچ سپاس از آن به سخن تو نزدیکتر و هیچ کس از آن کس که این گونه سپاس گوید، سپاسگزارتر نباشد.

سپاسی که به کرمّت، به سبب فراوانیش موجب افزونی نعمتها شود و تو خود به آئین تفضل آن را پیایی با افزونی پیوسته سازی.

سپاسی که زبینه ذات کریم تو باشد و با عزّ جلال برابری کند.

پروردگارا! بر محمد و آل محمد - که برگزیده و پسندیده و گرامی و مقرب است - بهترین رحمتهای خود را بفرست و او را به کاملترین برکات برکت ده، و با کام بخش‌ترین مهربانیت درباره‌اش مهربانی کن.

فرازی از دعای ۴۷ صحیفه سجّادیه

تقدیم

تقدیم به روح پاک معصومین (علیہم السلام) از اولین آن‌ها، وجود نورانی حضرت ختمی مرتبت، محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم) تا آخرین آن‌ها، یگانه منجی بشریت، حضرت مهدی (عج الله تعالی فرجه) و از سر بی بضاعتی و سوز دل و عشق وافر، تقدیم به سیده نساء العالمین حضرت زهرا و شأن والای مادر ایشان حضرت خدیجہ (سلام الله علیہا) و پیام آور عاشورا (ام المصائب) حضرت زینب کبری (سلام الله علیہا).

۲۵. کورانی عاملی، علی، فرهنگ موضوعی احادیث امام مهدی (عج الله فرجه)، مترجم حسین نایینی، ج ۲، چاپ اول، قم: معروف، ۱۳۹۴ ش .
۲۶. گلی زواره، غلامرضا، جغرافیای جهان اسلام، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره، ۱۳۸۵ ش .
۲۷. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، زندگانی حضرت جواد و عسکریین علیهم السلام (ترجمه جلد ۵۰ بحار الأنوار)، چاپ: دوم، تهران: اسلامیه، ۱۳۶۴ ش .
۲۸. -----، -----، مهدی موعود (ترجمه جلد ۵۱ بحار الأنوار)، تهران: اسلامیه، چاپ بیست و هشتم، ۱۳۷۸ ش.
۲۹. محمدی ری شهری، محمد، محمد کاظم طباطبایی و دیگران، دانشنامه امام مهدی (عج الله فرجه)، مترجم عبدالهادی مسعودی، ج ۷، چاپ دوم، قم: دارالحدیث، ۱۳۹۳ ش.
۳۰. منتظرالقائم، اصغر، نقش قبایل یمنی در حمایت از اهل البيت عليه السلام (قرن اول هجری)، چاپ اول، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۰ ش .
۳۱. نادری، عباس، ذاکری، قطب الدین قاسم، خاورمیانه (ویژه مسائل و چالش های خاورمیانه)، ج ۱، چاپ اول، تهران: ابرار معاصر، ۱۳۸۳ .
۳۲. هلالی، سلیم بن قیس، أسرار آل محمد علیهم السلام، مترجم اسماعیل انصاری، چاپ اول، قم: الهادی، ۱۴۱۶ هـ ق .

کتاب عربی

۱. ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم، الغیبة للنعمانی، مترجم غفاری، تهران: صدوق، چاپ دوم، ۱۳۷۶ ش.
۲. ابن بابویه (شیخ صدوق)، محمد بن علی، الخصال، مترجم کمره‌ای، ج ۱، چاپ اول، تهران: کتابچی، ۱۳۷۷ ش.

۳. ----- ، ----- ، کمال الدین و تمام النعمه، مترجم محمد باقر کمره ای، ج ۲، چاپ اول، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۷ ش .
۴. ----- ، ----- ، معانی الأخبار، مترجم محمدی، ج ۲، چاپ دوم، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۷ ش.
۵. ابن طاووس، علی بن موسی، الملاحم و الفتن، مترجم محمد جواد نجفی، چاپ اول، تهران: اسلامیه، بی تا .
۶. ابن فارس، ابی الحسن احمد، معجم مقائیس اللغه، مترجم حمیدرضا علی عسگری، ج ۳، چاپ اول، قم: اسلامیه، ۱۴۰۴ هـ ق .
۷. اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمة، مترجم زواره ای ، ج ۳، چاپ سوم، تهران: اسلامیه، ۱۳۸۲ ش .
۸. بستانی، فواد افرام، فرهنگ ابجدی، رضا مهیار، چاپ دوم، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۵ ش.
۹. بحرانی، هاشم بن سلیمان، الإنصاف فی النصّ علی الأئمة الإثنی عشرعلیهم السلام، مترجم رسولی محلاتی، چاپ دوم، تهران: فرهنگ اسلامیه، ۱۳۷۸ ش.
۱۰. نذیر، الحسنی، مصلح کل (اصلاح گری از نظریه تا تحقق عینی)، مترجم شاهپور حسینی، تهران: موعود عصر عج الله، ۱۳۸۷ ش.
۱۱. الساده، مجتبی، شش ماه پایانی، مترجم محمود مطهری نیا، چاپ سوم، تهران: موعود عصر عج، ۱۳۸۳ ش.
۱۲. طبرسی، احمد بن علی، الإحتجاج علی أهل اللجاج ، مترجم غفاری، ج ۴، چاپ اول، تهران: اسلامیه، ۱۳۷۱ ش.
۱۳. فتال نیشابوری، محمد بن احمد، روضة الواعظین، مترجم مهدوی دامغانی، چاپ: اول، تهران: نشرنی، ۱۳۶۶ ش .
۱۴. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، ج ۴، چاپ دوم، قم: هجرت ، ۱۴۰۹ هـ ق.
۱۵. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۴، چاپ ششم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶ ش.

۱۶. قطب الدین راوندی، سعید بن هبة الله، **جلوه‌های اعجاز معصومین علیهم السلام**، مترجم غلامحسن محرمی، چاپ دوم، قم: اسلامیة، ۱۳۷۸ ش.
۱۷. فقه، محمد، **سفیانی و نشانه های ظهور**، مترجم شاهپور حسینی، چاپ دوم، تهران: موعود، ۱۳۸۵ ش.
۱۸. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، **تفسیر الصافی**، ج ۳، چاپ دوم، تهران: مکتبة الصدر، ۱۴۱۵ هـ.ق.
۱۹. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، **نوادیر الأخبار فیما يتعلق بأصول الدین (للفیض)**، چاپ: اول، تهران: مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۷۱ ش.
۲۰. کلینی، محمد بن یعقوب، **أصول الکافی**، مترجم کمره‌ای، ج ۲، چاپ سوم، قم: اسوه، ۱۳۷۵ ش.
۲۱. -----، -----، **أصول الکافی**، مترجم جواد، مصطفوی، ج ۲، چاپ اول، تهران: اسلامیة، ۱۳۶۹ ش.
۲۲. -----، -----، **الروضة من الکافی**، مترجم رسولی محلاتی، ج ۲، چاپ اول، تهران: اسلامیة، ۱۳۶۴ ش.
۲۳. فب مار، **تاریخ نوین عراق**، مترجم محمدعباس پور، چاپ اول، مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۸۰ ش.
۲۴. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، **بحار الأنوار**، ج ۵۲، چاپ دوم، بیروت، ۱۴۰۳ هـ.ق.
۲۵. -----، -----، **زندگانی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام** (ترجمه جلد ۴۷ بحار الأنوار)، مترجم موسی خسروی، چاپ دوم، تهران: اسلامیة، ۱۳۹۸ ش.
۲۶. مفید، محمد بن محمد، **الإرشاد للمفید**، مترجم رسولی محلاتی، تهران: اسلامیة، ج ۲، چاپ دوم، بی تا.
۲۷. احمد بن ابی یعقوب، **تاریخ یعقوبی**، مترجم محمدابراهیم آیتی، ج ۱، چاپ هشتم، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۸ ش.

۲۸. یزدی حایری، علی، إلیزام الناصب فی إثبات الحجة الغائب عجل الله تعالی فرجه الشریف، ج ۲، چاپ اول، بیروت، ۱۴۲۲ هـ.ق.

پایان نامه‌ها

۲۹. حمیدرضا، کیانپور، نشانه‌های ظهور، پایان نامه سطح ۳.

فصلنامه‌ها

۳۰. آیتی، نصرت الله، کارکردهای نشانه‌های ظهور، فصل نامه مشرق موعود، ش ۱۳۹۱، ۲۴ ش .
۳۱. ---- ، ---- ، تطبیق نشانه‌های ظهور در گذر تاریخ، فصل نامه علمی - پژوهشی مشرق موعود، سال دهم، ش ۳۸، ۱۳۹۵ ش .
۳۲. ---- ، ---- ، معیارهای تطبیق نشانه‌های ظهور، فصل نامه مشرق موعود، ش ۲۳، ۱۳۹۱ ش .
۳۳. اسماعیلی، اسماعیل، بررسی نشانه‌های ظهور، فصلنامه مکاتبه و اندیشه، ش ۱۹، ۱۳۸۳ ش .
۳۴. ---- ، ---- ، تحلیل و بررسی نماد انگاری نشانه‌های ظهور، فصل نامه مشرق موعود، ش ۴۱، ۱۳۹۶ ش.
۳۵. اشرفی، جمال، نگاهی به پیشینه جنبش اسلامی در دوران معاصر، فصلنامه مطالعات منطقه‌ای جامعه المصطفی (ص) العالمیه، ۱۳۹۲ ش .
۳۶. پوراحمدی، حسین، تاجداری، زینب، ایرانیان یمن و دین اسلام از ظهور تا دوران خلافت ابوبکر، فصلنامه پارسه، ۱۴ ش .
۳۷. جهان تیغ، رضا، تحلیل ظرفیت‌های ژئوپلیتیکی کشور یمن در تحولات سریع نظام بین الملل (پیچ تاریخی)، فصلنامه برنامه ریزی منطقه‌ای، ش ۲۳، ۱۳۹۵ ش.
۳۸. خیراللهی، زهرا، موسوی، فخری، علائم ظهور در قرآن، فصلنامه علوم قرآن و حدیث، ش ۸۲، ۱۳۹۳ ش.

۳۹. دهی، امیر، سرزمین های جهان اسلام، یمن از تمدن کهن تا صنعا و عدن، اندیشه تقریب، ۱۳۸۸ ش، ش ۲۱.
۴۰. شادلو، شیده، بررسی حمله عربستان به یمن (بعنوان بحران اخیر منطقه خلیج فارس) با تأکید بر موازین حقوق بین الملل، فصلنامه تخصصی مطالعات خلیج فارس، ش ۴، ۱۳۹۳ ش.
۴۱. شفیعی سروستانی، اسماعیل، سرزمینهای درگیر واقعه شریف ظهور، ج ۲، چاپ اول، تهران: موعود عصر عی الله فرجه، ۱۳۹۱ ش.
۴۲. شیرازی، حبیب اله، مظلوم طبائی زواره، رضا، کالبدشکافی انقلاب صورتی در یمن و نقش عربستان در سرکوب آن، پژوهشنامه روابط بین الملل، ۱۳۹۱ ش.
۴۳. محمدپور، کامران، جعفری، حسن، محیط شناسی ژئوپلیتیکی ایران - عراق، جغرافیا، فصلنامه علمی-پژوهشی انجمن جغرافیای ایران، ش ۳۳، ۱۳۹۱ ش.
۴۴. مسعودنیا، حسین، توسلی، حسین، بازخوانی جنبش شیعی الحوثی در یمن، فصلنامه مطالعات سیاسی جهان اسلام، شماره ۳، ۱۳۹۱ ش.
۴۵. موسوی، محمد، باقری، مریم، موسوی، محمدرضا، علل و ریشه های خیزش مردم کشورهای لیبی و یمن، فصلنامه تخصصی علوم سیاسی، شماره بیست و سوم، ۱۳۹۲ ش.

سایت ها

- (۱) فارس نیوز www.farsnews.ir
- (۲) تبیان www.tebyan.com
- (۳) قائمیه اصفهان www.ghbook.ir
- (۴) کتابخانه آنلاین مدرسه فقاقت www.eshia.ir/fegh
- (۵) پایگاه اطلاع رسانی حوزه www.hawzeh.net